

Vraag

Bestaat er een (juridische of beleidsmatige) definitie van wat een landschapselement is, en zo ja welke? Zijn daar objectieve criteria voor (zoals die er ook zijn voor een bos)? Wanneer telt een landschaps-element mee als groenblauwe dooradering?

Antwoord

Er worden juridisch en beleidsmatig verschillende definities gehanteerd voor landschapselementen/ groen-blauwe dooradering. Voor ontwikkeling en beheer van groen-blauwe dooradering maken we in de uitwerking die momenteel plaatsvindt in het kader van het LPLG gebruik van de definities uit het zgn. Aanvalsplan landschapselementen en de daaraan verbonden Handreiking (waar ook het NPLG naar verwijst). Zie <https://www.samenvoerbiodiversiteit.nl/pdf/svbd-handreiking-definitie-landschapselementen.pdf>. Hier staat aangegeven wat verstaan wordt onder groenblauwe dooradering en hoe en op welk schaalniveau de 10% dooradering berekend wordt. Hierbij wordt aangesloten bij bestaande typologieën, waarbij die van Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) leidend is. Hierbij is ook een koppeling gelegd met de index natuur en landschap die door BIJ12 is opgesteld. Zie <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap/>.

Vraag

Is er een trendoverzicht van de ontwikkeling van de groen-blauwe dooradering (of vergelijkbaar concept), liefst van de afgelopen twintig jaar?

Antwoord

Een (langjarig) trendoverzicht van de ontwikkeling van de groen-blauwe dooradering of kleine landschapselementen is zowel op landelijk niveau als op Limburgs niveau niet beschikbaar. Sinds een aantal jaar is op nationaal niveau wel een Monitor landschap beschikbaar waar historische lijnelementen een van de criteria is, maar dit is op een vrij hoog schaalniveau met 'ruis' in de data en op provinciaal niveau nog weinig nuttig. Zie: <https://www.monitorlandschap.nl/>. Ook wordt er steekproefsgewijs gemonitord via o.a. het Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap door de provinciale organisaties landschapsbeheer. Deze bevat voor Limburg relatief weinig data. In het recent verleden was de Stichting IKL hierbij betrokken. In 2022 heeft de Stichting Nederlands Cultuurlandschap een omvangrijke steekproef gedaan naar de staat van de graften (onderdeel groen-blauwe dooradering) in het Limburgse terrassenlandschap. Hieruit bleek dat slechts een kwart van de graften in een goede staat van instandhouding verkeerd en momenteel niet wordt bedreigd. Ook is een aanzienlijk deel van de graften geïsoleerd geraakt, waardoor de netwerkfunctie van hun landschapselementen verloren is gegaan. Bij bijna de helft van de graften is sprake van achterstallig onderhoud. Zie: <https://www.nederlandscultuurlandschap.nl/vnc-presenteert-onderzoek-naar-staat-van-zuid-limburgse-graften/>